

Talemanuskript til brug for samråd om L 220 – lov om anlæg af Lynetteholm – spørgsmål D

Samrådsspørgsmål D

Hvis meningen med Lynetteholmen er at være et jorddeponi, der aftager jord fra hovedstaden, hvorfor skal der så absolut deponeres 80 millioner ton jord og hvorfor skal 30% af jorden så komme fra destinationer udenfor København? Hvorfor skal jorddeponiet stabiliseres i bunden med 4 millioner ton sand fra Kriegers Flak? Og hvordan forholder ministeren sig til, at den jord, der skal deponeres i Lynetteholm, ville kunne være bedre anvendt til f.eks. udvidelse af kystsikring eller til byggerier i Københavns omegnskommuner, som efterspørger jorden?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Torsten Gejl (ALT).

Indledning

Tak for spørgsmålene, som også indgår i skriftlige spørgsmål – blandet andet spørgsmål 106, 107, 120 og 121 – til L 220 lov om anlæg af Lynetteholm. Men derfor kan vi nu også godt tage et samråd om emnet.

Der er gennemført grundige miljøundersøgelser af Lynetteholm, og By & Havn har afholdt en lang møder med borgere, organisationer og andre interessenter om projektet.

Jeg synes også, at informationsniveauet i forbindelse med lovbehandlingen efterhånden er ret grundig. Det er kun godt.

Foreløbigt har der i forbindelse med behandlingen af anlægsloven været en lang række udvalgsspørgsmål, en teknisk

gennemgang med By & Havn og en høring med eksterne eksperter arrangeret af udvalget.

Jeg synes, det er fint med interessen for projektet – for det er rigtig spændende projekt, der rækker langt frem. Og jeg stiller som sagt gerne op, hvis I har flere spørgsmål.

5 gode grunde

For jeg mener, at Lynetteholm er et godt projekt med fremtid i. Jeg har nævnt det før, men gentager det gerne.

For det første, fordi halvøen skal bidrage til at klimasikre København. Det er helt nødvendigt at sikre hovedstaden mod højere vandstande og kraftigere stormfloder.

For det andet, fordi Lynetteholm kan afløse jorddepotet i Nordhavn, der snart er fyldt op.

For det tredje, fordi der med anlæg af Lynetteholm kan skabes et nyt rekreativt kystområde, som københavnere og andre kan få glæde af i fremtiden.

Og for det fjerde, fordi Lynetteholm rummer perspektiver i forhold til at sikre flere boliger i København – og dermed

bidrager til at København er en by, hvor danskere med helt almindelige indkomster har råd til at bo.

Og endelig for det femte, fordi det er et projekt, som et bredt flertal i Københavns Borgerrepræsentation står bag.

Læg dertil at skatteyderne ikke vil skulle bidrage til at finansiere projektet - på trods af, at der er tale om et meget stort projekt. Det skyldes, at projektet kan finansieres ved indtægter fra deponering af overskudsjorden fra byggeprojekter i københavnsområdet.

Det fører mig til besvarelsen af jeres konkrete spørgsmål.

Jorddeponering

Jeg må indlede med at sige, at jeg synes, at spørgerne – måske utilsigtet – får vendt virkeligheden på hovedet i den måde samrådet er stillet på. Det virker som om det er Lynetteholmsprojektet, der definerer hvor meget overskudsjord der produceres i de kommende år.

Det er ikke tilfældet, så lad mig starte med at gentage, at Lynetteholm blot aftager den jord, der kommer fra byggeprojekter i København og omegn. Jordoverskuddet vil

være der, og jorden skal transporteres væk uanset om man bygger Lynetteholm eller ej.

Man kunne naturligvis vælge at deponere al overskudsjorden og så ikke få mere ud af den, men med Lynetteholm er vi – populært sagt – gået ind på genbrugstanken. Lynetteholm er et nyttiggørelsesprojekt, hvor jorden genanvendes som en del af stormflodssikringen og på sigt også til bebyggelse, så der bliver flere boliger i København til en overkommelig pris.

Formelt set er det kommunerne, der er myndighed for håndtering af overskudsjord. Og det er kommunerne, der skal sikre mulighed for bortskaffelse af jorden.

Efter Nordhavns opfyld har udfordringerne med manglende plads til deponi af jord i København har været kendt længe. Københavns Kommune udarbejdede i 2017 en screening af mulige placeringer af jorddeponi med henblik på at vise både kortsigtede og langsigtede løsninger på deponi af jord.

Her tiltrådte alle partierne i Borgerrepræsentationen, at der skulle arbejdes videre med forslag om at placere overskudsjord på søterritoriet ved Prøvestenen og ved Lynetten. Denne del havde et mellemlangt sigt, der kunne rumme jord fra 1-2 års byggeprojekter.

Borgerrepræsentationen tiltrådte også, at der på lang sigt skulle arbejdes med en opfyldning i området ud for Trekroner fra Lynetten mod Nordhavn, og at denne opfyldning eventuelt kunne indgå som en del af en stormflodsbeskyttelse. Det vil sige de første tanker om det, der senere blev til Lynetteholm.

Den fremtidige deponering af jord i Københavns Kommune har således været drøftet i Københavns Borgerrepræsentation siden 2016, hvor man blev opmærksom på, at det nuværende opfyld i Nordhavn vil være fyldt 6-7 år tidligere end oprindeligt forventet. I forbindelse med denne drøftelse blev forskellige fremtidige jorddeponi – både på kort, mellemlang og lang sigt – drøftet lokalt i København.

Overskudsjord fra nabokommuner

Der skabes ca. 3 mio. tons overskudsjord i hovedstadsområdet hvert år. Opfyldet i Nordhavn har modtaget ca. 2,5 mio. ton årligt og er blevet fyldt op på ca. 8 år.

Omkring 70 pct. den jord, der er placeret i Nordhavnsopfyldet kommer fra blandt andet byggeri, infrastruktur og skybrudsprojekter i Københavns- og Frederiksberg Kommune.

Ud fra Københavns Kommunes befolkningsprognose og arealer udlagt i kommuneplanen er det Københavns Kommunes

vurderingen, at det generelle niveau for byggeaktivitet fastholdes som minimum i de næste 5 år.

For en række kommuner ud over Københavns Kommune vil Lynetteholm være den nærmeste mulighed for nyttiggørelse af overskudsjord. Omkring 30 pct. af jorden, der forventes at komme fra destinationer uden for København, forventes ikke at komme fra langvejs fra, men blandt andet komme fra projekter i nærliggende kommuner som f.eks. Tårnby og Gentofte.

Men lad mig igen slå fast: Det er altså ikke By & Havn som bygherre på Lynetteholm, der bestemmer hvor jorden kommer fra – det defineres af byggeaktiviteten. Så svaret på, hvorfor 30 pct. af jorden skal komme fra destinationer uden for København er altså, at her bliver der bygget.

Og lad os forestille os alternativet. Altså at deponere jorden uden for København. I dette tilfælde vil man således skulle køre 70 pct. ud af byen frem for at skulle køre de 30 pct. til byen. Det har jeg svært ved at se skulle give mindre jordtransport i København.

Lynetteholm kan således bidrage til håndtering og nyttiggørelse af overskudsjord fra andre kommuner end Københavns

Kommune, sådan som det også har været tilfældet med depotet i Nordhavn.

Fornuftig anvendelse af overskudsjord

Der er særligt 2 vigtige hensyn, når det kommer at sikre, at overskudsjorden anvendes så helhedsorienteret og bæredygtigt som muligt.

For det første er det vigtigt, at overskudsjord så vidt muligt håndteres lokalt, så lange transporter undgås.

For det andet er det vigtigt, at jorden nyttiggøres til f.eks. klimasikring, støjafskærmning og rekreative landskaber mv.

Stormflodssikring fra nord

Der er som nævnt et stort behov for at sikre de centrale dele af hovedstaden mod stormflod. Både fra syd og fra nord.

Lynetteholm er et nyttiggørelsesprojekt, hvor overskudsjord fra projekter primært i København – men også fra omkringliggende kommuner – bidrager til, at København sikres mod stormflod fra nord.

Med Lynetteholms størrelse sikres den langsigtede mulighed for at udnytte overskudsjord i København, hvor der et stort og løbende behov for at finde plads til overskudsjorden lokalt.

I forhold til brugen af sand fra Kriegers Flak

Der bliver også spurgt til brug af sand fra Kriegers Flak.

For at anlægge Lynetteholm er det teknisk nødvendigt at udskifte den bløde havbund – det såkaldte gytje – i området under den kommende perimeter med sand. Konstruktionen skal gøres stabil, så man undgår sætninger af perimeteren, som inddæmmer området, hvor overskudsjorden nyttiggøres.

Som det fremgår af miljøvurderingerne, der er foretaget af Lynetteholm-projektet, vil det marine sand, der vil skulle anvendes til dette, søges indvundet på havet i et område, der er reserveret hertil ved Kriegers Flak.

Kriegers Flak er et statsligt indvindingsområde, der ligger i Østersøen, og som er reserveret til større anlægsprojekter, der vedtages ved anlægslov.

Til Lynetteholm skal der bruges omkring 4 mio. kubikmeter ud af en samlet råstofmængde i reservationsområdet på i størrelsesordenen 50 mio. kubikmeter grus og sand.

Det kan tilføjes, at indvinding af sand fra Kriegers Flak til etableringen af Lynetteholms perimeter vil blive miljøvurderet som et selvstændigt projekt og derfor få sin egen miljøkonsekvensrapport, der forventes sendt i offentlig høring i løbet af 2021.

I forhold til anvendelse af jorden uden for København

Det er tidligere understreget, at der er behov for at sikre København mod stormflod.

Københavns Kommune har i deres Stormflodsplan fra 2017 anslået, at byen risikerer tab på mellem 7 og 12 mia. kr. over de næste 100 år, hvis den ikke sikres mod stormflod.

Københavns Kommunes Stormflodsplan beskriver endvidere, hvordan virkningerne af en stormflod i en komplekst storbyregion som Region Hovedstaden ikke kun vil skade København, men at skaderne vil ramme langt bredere og påvirker fælles systemer, der kan gøre hovedstaden og Danmark sårbar.

En stormflod medfører risiko for omfattende skader, forsinkelser og driftstab på blandt andet Kastrup Lufthavn, Metroen, Banedanmark og DSB samt på Øresundsbroen og

motorvejsnettet generelt og vil således ikke kun på påvirke København, men hele hovedstadsområdet.

Derudover er Lynetteholm et nyttiggørelsesprojekt, hvor overskudsjorden ikke alene bidrager til en klimasikring af København, men også med et rekreativ område i form af et kystlandskab, som Københavns Kommune i øvrigt garanterer for finansieringen af.

Landskabet vil bl.a. bestå af sandstrand, stenstrand og forskellige stensætninger, der fungerer som en naturlig stormflodssikring og reducerer behovet for høje dæmninger ud mod Øresund.

Med anlæg af Lynetteholm skabes der således et nyt rekreativt kystområde, som københavnere og andre kan få glæde i fremtiden.

Sammenfatning

I en hovedstad som København bliver der løbende produceret overskudsjord fra forskellige bygge- og anlægsprojekter. Og der er heldigvis gang i vores hovedstad, og det er også forventningen, at der fremover vil være et pænt aktivitetsniveau. Det betyder, der skabes overskudsjord, som skal håndteres.

Lynetteholm er en fornuftig måde at anvende den overskudsjord. Lynetteholm vil ligge tæt på mange af byens byggepladser, så transporterne ikke bliver for lange. Og halvøen bidrager til at stormflodssikre København fra nord – og bliver anlagt med et rekreativt kystlandskab ud mod Øresund.

Hvis overskudsjord fra de bygge- og anlægsaktiviteter, der pågår i København, ikke kunne køres til Lynetteholm, vil det alternativt skulle ud på væsentlig længere lastbilture til lokaliteter, f.eks. andre steder på Sjælland. En længere transport af jorden vil blot øge miljøbelastningen og klimaaftrykket.

Og så er der også nogle spændende perspektiver og muligheder i Lynetteholm, som der dog først skal udvikles og besluttes, før man kan gå videre med de dele.

Tak for spørgsmålet, og tak for ordet.